

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica" izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr
V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej

Tečaj XLIV.

V Ljubljani, 26. rožnika 1891.

List 26.

S. JOANNES BAPTISTA.

Erit... magnus coram Domino. (Luc. 1. 15).

Alma dies oritur, quae magno sacra Joanni
Corda rapit, subeuntque beati
Gesta viri, toto vates celebratur in orbe!
Nocturnos jam vidimus ignes —
Facundi testes Domino praeunte magistro
In picea caligine dicunt
Effulsisse jubar, flammis caluisse Joannem.
Festa nitent altaria, gaudet
Turba sacerdotum, solemnia pectore vota
Promit, ovat coelestis Olympus.
Justus non moritur, labuntur saecula, justus
Vivit adhuc post fata superstes.
Laudet adulator mendaci carmine regem,
Qui famae plectectus amore
Bella ferox sine jure ciet, qui sanguine tinctus
Serta comis dat corpora leto —
Peccator minimus! Magnus virtute Joannes....
Haec animo sententia constat!
Ingreditur templi penetralia sancta sacerdos:
Thura calent, funduntur odores,
E coelo Genius famanti allabatur aerae,
Praeco refert oracula fidus,
Et partum sobolis venturaque fata recenset,
Lingua silet punita parentis.
Quantus honor pueri, quem tot portenta coronant!
Matris adhuc in corpore vivit:
Primaque deletur contracta ab origine culpa;
Matris adhuc in corpore vivit:
Infantem Jesum flammato corde salutat
Prodigiis celeberrimus unus.
Editur in lucem, solvuntur muta parentis
Labra, canit pia carmina vates.
Legibus aetatis major puer ecce repente
Antra petit nemorumque vireta,
Raptus amore Dei jucundae assuescit eremo,
Ipse viam sibi sternit ituro,
Sed latebras adamat... jam miles ad arma vocatur,
En placidam Jordanis ad undam
Terribilis rugit leo, jam deserta fatigat
Voce minax, Aurora rubescit,
Nuntiat aeterni radiantia lumina solis.
Fama volat pennata per urbes,

Undique turba ruunt: ferrum mollitur in igne.
Incudi superadditur, ecce
Forcipe versatur, vehementibus ictibus ecce
Tunditur! O venerande Joannes!
Maecte nova virtute faber, tibi nemo resistit:
Est immensa potentia verbi!
Est amor omnipotens, quem non infirmat honorum,
Non auri furiosa cupido!
Non fulgent vestes Tyrio bis murice tinetae;
Cara tibi sunt texta cameli,
Cingula dant pelles; non fercula grata parantur,
Non spumant tibi dulcia vina:
Guttur avet latices, mel avet viridesque locustas;
Nulla fovet te pluma sopitum:
Carpis humi somnum — vires tribuuntur amanti,
Majori virtute potitur.
Quem graviora premunt subjecto pondera tergo.
U'berior mihi copia fandi:
Maximus hic vatum, qui prodidit indice Christum.
(Non fallunt oracula Christi)
Maximus est hominum, totius gloria mundi,
Continuum mansura per aevum.
Hic peccatores Jordanis lumine mergit,
Esse gravi mundata dolore
Sordida corda docens — renovati foederis undam,
Quae delet vestigia culpae,
Haeredesque parit coelo, portendit imago!
Anne Dei nunc mergitur Agnus,
Quem numerosa gravant mundi peccata nocentis:
Unda typo foecunda, docemur,
Sanguinis effusi mira virtute lavari
Turpe nefas, quod polluit omnes.
Accumbunt mensae, dapibus vescuntur opimis,
Et laeti jam vina coronant,
En pedibus plaudit revolutas arte choreas
Heu turpis sine lege puella;
Praemia saltanti spondet se larga daturum
Herodes, exaestuatur ira
Heu mulier furibunda labro damnata Joannis,
Et vatis truncatur acuto
Ense caput — moritur Justus, plectentur iniqui,
Ora silent, sed muta loquuntur!

† Praep. tergest. Jos. Schneider.

Cvetice iz verta sv. Alojzija.

(Dalje.)

24.

Ločitev.

Grajsčinski podložniki v Kastilijonu so mladega Alojzija silno radi imeli; sej je bil njim izgled ponižnosti in prijaznosti. Rad se je pogovarjal z njimi. Zato so žalovali, ko so izvedeli, da jih bode mladi grof zapustil, tembolj, ker od njegovega brata niso pričakovali nič dobrega. Bil je še mlad in bolj razvjen. Večkrat so mu ljudje prigovarjali, zakaj se bode ločil od njih, ker ga imajo vsi radi in bi doma imel tako prijetno življenje. Alojzij pa je na to odgovarjal, da si hoče pridobiti krono v nebesih; med svetom je težko skrbeti za dušo, posebno za visoke gospode — tam mu bo lažje; tudi vi delajte za svoje zveličanje.

25.

Pred samostanskimi vratmi.

Bilo je dne 25. novembra, god sv. Katarine, l. 1585. Pred jezuitskim novicijatom v Rimu stala je večja družba, bled mladenec med njimi — sv. Alojzij. Jemal je slovo od svojih prijateljev, sporočal pozdravila na znance, očeta, mater. Nazadnje je rekel: „Pozabi svoje ljudstvo in hišo svojega očeta“. Ločil se je. Tako je stal pred samostanskimi vratmi ubog plemič; saboj ni prinesel družega kakor eno podobo s sv. razpelom in brevir. Bil je star takrat 17 let.

26.

Sv. Alojzij — bogoslovec.

Stopivši v samostan pričel je sv. Alojzij novo življenje. Pobožnost njegova se je vterdila in vredila — pa tudi njegovo znanje je obogatelo. Kedar govorimo o tem svetniku, radi mislimo samo na njegovo dušno lepoto, ne pa na njegovo vednostno izobraženost. Sv. Alojzij je tudi precej reč vedel. Imel je bistro glavo in se je kaj pridno učil. Zlasti je ljubil modroslovje. Posebno rad je bral od sv. Tomaža Akvinskega. Pri učenju se je držal pravila: ne učiti se veliko, pa kar se je učil, tega se je hotel naučiti dobro. Vsako vprašanje je hotel rešiti in ga je pretuhtaval toliko časa, dokler mu ni bilo jasno. Ako česa ni vedel, vprašal je za svet profesorje. Knjig veliko ni maral, na mizi imel pa je vedno pri rokah sv. pismo in sv. Tomaža. Ljubil je znanstvene pogovore. Pri teh je bil živahen in nekako oster v besedi, vendar nikdar razžaljiv. Nikoli ni svojega menenja termasto zagovarjal; če je imel drugi boljše dokaze, umaknil se je resnici.

27.

Angeljska nedolžnost.

Reka, ki nima prave struge, teče na široko in postane na nekaterih mestih plitva: kedar ji skopljejo tir, je sicer ožja, pa toliko globokeja. Taka je bila pobožnost sv. Alojzija. Dokler je bil doma, podoben je bil dereči reki. Stopivši v samostan, je začel hoditi po določeni poti, katero so mu višji odkazovali. Otresel se je vseh posebnosti, pognala pa je njegova ljubezen do Boga globoke korenine v serce. Prizadeval si je vsako stvarico storiti s čistim namenom, pazil na svoje počutke, ogibal se vsake priložnosti, kjer bi mu utegnili biti nastavljena zanjka. Tako je prišel tako daleč, da se nam res zdi, da je sv. Alojzij slekel človeško in oblekel angeljsko oblačilo.

Prišel je do tega s premagovanjem in zatajevanjem samega sebe. Mi pač velikrat občudujemo sv. Alojzija. Ali ko bi se mi tolikanj trudili, kakor se je ta mladenec trudil, tudi med nami bi se našlo svetih Alojzijev. Velika se je skazala nad njim milost božja: Bog je gotovo pomogel, da imamo sv. Alojzija, pa Alojzij je tudi sam delal. Tudi pri njem so se spolnovale besede: vojska je človeško življenje na zemlji.

Ker se je naš svetnik tolikanj prizadeval za čednosti, nabral si je mnogo skušenj. Vedel je v dušnih zadevah marsikje prav dobro svetovati.

Tako n. pr. je govoril, zakaj nam je treba moliti. „Nebeško stebrovje — je rekel — se je poderlo: kedo more meni obljubiti, da bom jaz stanoviten ostal? Svet je hudoben: kedo bo krotil jezo vsegamogočnega Boga? Verniki so mlačni skozi celo življenje in ne store ničesa v čast božjo? Gorje svetovnjakom, ki svojo pokoro odlašajo na zadnjo uro. Take misli nas morajo dramiti, da se vzdignemo in delamo pokoro in služimo Bogu“.

Lepe misli razvija v nekem pismu do svojega brata Rudolfa.

„Pervo je za ohranjenje strahu božjega da vsikdar spoznamo vrednost milosti božje. Ko bi tudi veliko govoril, bi vendar pokazal le neznamen del od tega, kar pripomore milost, ki jo nam Bog podeljuje“.

„Drugo je, da se te pomoči od zgoraj tudi oprimemo. Dobra dela je opravljati ne samo pred Bogom, ampak tudi pred ljudmi treba“.

„Priporočujem vam prav posebno jutranjo molitev“.

Ravno tako nikoli ne pojdite k počitku zvečer, ne da bi malo premislili, niste li morda čez dan kaj zagrešili. Če se je primeril smerten

greh, kar Bog obvaruj, berž storite sklep, da se ga hočete spovedati“.

Sv. Alojzij je menil, da nikakor ne smemo preveč žalovati, če vidimo pomankljivosti svoje; to je znamenje, da sebe dosti ne poznamo, sebe, ki smo le reveži. Kedar je bolnikom stregel, mislil si je, da ima pred saboj Jezusa bolnega in ranjenega.

Zjutraj je eno uro premišljeval. Potem je šel k sv. maši in nato je molil rožni venec in brevir. Zvečer je molil po tri ure. Ko je šel ob nedeljah k sv. obhajilu, prihajali so ga gledat ljudje; njegov izgled jih je vnmel k pobožnosti.

(Dalje nasl.)

Modroversko kermilo zdrave omike.

(Dalje.)

IV. Poglavje.

O razodenji.

23.

Res je! Imamo sv. pismo čisto tako, kakor se je spisalo, brez naj manje premene. Že Cerkev, ako se postavi tudi samo kot zgolj človeška družba, podaja za njegovo neoskrunjenost in resnico naj zanesljivejše svedoštvo, ki ga more zgodovina tirjati. Koj od njih početka nam je ta družba te knjige izročila, in ob enem pristavila, da so zares od onih spisateljcev, katerih ime nosijo, in da so ti spisatelji bili sami priče vsega, kar pripovedujejo. Isto svedoštvo dajala je brez vsega premena od veka do veka, od zaroda do zaroda blizu 19 stoletij. Še več, imela je vedno za svojo presv. dolžnost, da varuje neoskrunjenost teh knjig, jo brani do kervi in na pravdo kliče one, kateri bi se prederznili jih prenarajati ali ponarajati. Imela je vedno v svojem krilu zaporedoma posvečene in postavljene čuvaje za varstvo predrage si zaloge, ktera hrani v sebi zgodovino njenega začetka, njen nauk nrauni in verski in njeni zakonik. Gotovo! človeška vera ne more se opirati na terdnejši temelj, kot je tako stalno in jednako svedoštvo, ko so tako modro osnovane in prevestno spolnjevane previdnosti! Naše sv. pismo je tedaj pristno brez vsega ugovora, ker mu priča naj varnejše svedočanstvo človeško; imamo tedaj ravno tiste knjige, ktere so aposteljni izdali, od življenja, nauka in čudežev Kristusovih, katerim so sami bili priče.

24.

Razodenje bo, ako mu vidljiva družba verno ne varuje zaloge, ravno tako brez prida, kakor je zakonik neroden, ktereга nobena družba ne

sprejme, ne hrani in ne stavi za podlago svojega državnega reda. Zategadelj je tudi na svetu vidna družba, kateri je razodetje izročeno.

V. Poglavje.

O cerkvi.

1.

Vidna družba, varlinja razodetja, more biti le kerščanska Cerkev, ker je njena vera edino prava, kar je prej bilo dokazano. Kakor je Kristus le eno vero učil, tako je tudi le eno cerkev postavil *). Ali več ločenih družb, ki druga drugo pobijajo, si prisvaja to slavno ime; kako tedaj iz te množice spoznati ono, kateri gre po pravici ta čast?

2.

Prava cerkev se mora dati gotovo spoznati in najti, sicer ne bi Jezus pod večnim zaverženjem zapovedal, deržati se je in jo poslušati *).

3.

Štiri očitna znamenja razločujejo pravo kerščansko Cerkev od vseh družih družb, ki si svojijo pravovernost po sili. Kristusova cerkev mora biti edina, sveta, občna ali katoliška, in apostoljska. Edina mora biti, ker vsako kraljestvo razpade, ktero je zoper sebe razdeljeno: *) sveta mora biti, ker je njen ustanovnik svet in posvečevanje ljudi njen namen: katoliška ali občna, ker ie Kristus Cerkev za vse narode, kraje in čase ustanovil: *) apostoljska, ker jo je postavil na aposteljne in more stati le na njih pravih naslednjikih. *)

4.

Edina je kerščanska Cerkev, ker ima, dasi po vsem svetu razširjena, vender povsod in vselej 1.) isto vero, 2.) isto daritev 3.) iste zakramente, 4.) istega vesoljnega glavarja.

Sвета je 1.) ker je njen ustanovnik svet in vir vse svetosti, 2.) ker je in bo vselej njen uk svet, 3.) ker verno hrani in deli vsa svetila njej sporočena, 4.) ker ima in bode vedno le ona v sebi imela svetnike in svetnice, katerih svetost tudi božji čudeži poterjujejo.

Katoliška ali občna je, 1.) ker je bila od kraja in od vselej in bo do konca, 2.) ker se je

*) Kristus pravi: „Na tej pečini postavim svojo Cerkev (ne svoje cerkve);“ in hoče, „da bo ena čeda in en pastir“. (Mat. 16, 18.)

*) Ako jih pa ne posluša, povej Cerkvi. Če pa Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik. (Mat. 18, 17.) Pojdite po vsem svetu in oznanujte evangelij vsej stvari. Kdor ne veruje, bo pogubljen. (Marc. 16, 16.)

*) Luk. 11, 17.

*) Pojdite in učite vse narode. (Mat. 28, 19.)

*) Ti si Peter, t. j. skala, in na to skalo bom pozidal svojo Cerkev. (Mat. 16, 18.) Občani ste svetih in domačini Božji, zidana na skalo aposteljnov in prerokov. (Ef. 2, 19, 20.)

širila in se širi po vsem svetu po zapovedi božji: „Pojdite po vsem svetu in oznanujte evangelij vsej stvari“ (Mark 15.), 3.) ker je in bo vselej hranila ves nauk Kristusov nepremenjen po naročilu: „Učite jih vse spolnovati, kar sem vam zapovedal“, (Mat. 28, 20.)^{*}

Apostoljska je, 1.) ker seže njen začetek tje do Kristusa in do aposteljniov, 2.) ker je njen nauk apostoljski, 3.) ker dohajajo njeni predstojniki, papež namreč in škofje, v pravi, nepretergani versti od aposteljniov.^{**}

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Okrožnico Leona XIII o delavskem vprašanji je „Slovenec“ s števil. 140 pričel izdajati in dal bode končno celo posebej natisnjeno tistim, ki se zanjo oglašé. Potrebno je, da se ta enciklika prav obilno razširi med Slovence, ker to delo je silo tehtno, hvaljeno ne le od vsi^h poštenih katoličanov, ampak tudi od resnicoljubnih drugovercev, zlasti od učenjakov izmed protestantov. „Nord. Allgem. Zeitung“ n. pr. piše: „Papeževa enciklika mora po vsaki ceni veljati kot razglás, kateremu gre znamenito mesto v zgodovini našega časa... Ako enciklika, kakor se bere v množini protestantskih listov, tudi ni določilo „ex cathedra“; vendar po imenu in časti svojega začetnika ima prevzvišeno veljavo“.

Ravno ta časnik priznava ob enem, kako visok pomen vladni krogi prištevajo tej encikliki.

„Merkisches Kirchenblatt“ v Berlinu k temu pristavlja: „Vsesvetni zgodovinski pomen pa je zlasti v tem, da poslednjič se je vendar mogoča storila dosega nekake edinosti med vsimi poštenimi prijatelji kerščansko-socijalnega reda; dalje, da je pri tem Cerkev priznala eno glavnih del in sicer v sodelavnosti z državo. Da se pri tem na katoliško Cerkev mora poseben ozir imeti, je zastavljeno po nekoliko na to, ker Cerkev ima primérne pomočke, odpraviti poglavitno zlo, bolovanje serc, in v tem, da so zdaj poklicani vsi katoličani k skupni rabi cerkvenih protisredkov zoper socijalistiške (rudečkarske) zapeljevanja...“

Koliko je tudi res sv. Očetu Leonu do tega, da se okrožnica o meddružbinskem vprašanji povsod razširja, kaže to, da so 20. majnika poslali vsem državskim načelnikom po en iztis prezalo vezane enciklike. Naj višjim državskim glavarjem je bila poslana okrožnica z lastnoročnim pismom sv. Očeta vred. Enako je razposlana enciklika iz Rima vsim ministerskim predsednikom, vzvišenim nacionalnim ekonomom in državnikom.

* Sola igitur catholica ecclesia ea est, quae verum cultum retinet. Hic est fons veritatis, hoc est domicilium fidei, hoc est templum Dei. Lactant. I. 4.

Tenet me in ecclesia ipsam catholicam nomen; quod non sine causa inter tam multas haereseas, sic ista ecclesia obtinuit, ut cum omnes haeretici se catholicos dici velint, quaerenti tamen peregrino alicui, ubi ad catholicam conveniatur, nullas haereticorum vel basilicarum suarum vel domorum ostendere audeat.

** Tenet me in ecclesia catholica ab ipsa sede Petri apostoli cui pascendas oves suas Dominus commendavit, usque ad praesentem successio sacerdotum. S. Augustinus.

S tem je zares dosti vzroka, da naj to tehtno papežovo delo bere sleherni, ki se šteje med olikane, tako gg. vradniki, profesorji, učitelji, župani itd. V tem dokumentu je jedro za vesoljni mir, so načela, ki jih tudi naj bolj zviti zvijačniki ne morejo ovreči.

Z Iga. (Alojzijevanje. A.) Tukaj smo praznovali slavnost sv. Alojzija slovesno, kolikor možno. O tridnevnicu, t. j. 18. 19. in 20. rožnika, opravili so otroci sv. spoved in sv. Obhajilo. Vsaki dan jim je čast. g. katehet in kapelan Julij Čuk razlagal življenje tega patrona in varha šolske mladine; za tem je bila sv. maša preč. g. župnika J. Dolenca in lavretanske litanije.

V praznik sv. Alojzija zbrala se je zopet šolska mladina, praznično oblečena, deklice belo z venci na glavi, v šoli; od tod šli so v cerkev — kakor prejšnje tri dni — pod nadzorstvom svojih gg. učiteljev. Tu so preč. g. župnik prav spretno in mikavno pojasnjevali podobo sv. Alojzija, spodbujoč mladino k vzglednemu, čistemu življenju, zlasti k pridnosti in pokorščini; za tem bila je slovesna sv. maša z asistenco in popoldne slovesne pete litanije.

Radostni hiteli so otroci popoldne po službi božji v šolo, zopet k ginljivi slovesnosti. Bila je soba I. razreda prav okusno okrašena; prišli so tudi stariši, čast. duhovstvo, ud. dež. šolskega sveta in ravnatelj g. Andr. Praprotnik, udje tukajšnjega in to-mišeljskega krajnega šolskega sveta, in drugi.

Pred začetkom slavnosti nagovorili so g. župn. otroke in jim priporočali prelepe čednosti angeljskega svetnika sv. Alojzija. Blagoslovili so nato lepo podobo tega svetnika, katero je kupil naš za šolo blago vneti g. predsednik Ivan Gams; zraven blagoslovili so tudi za šolski sobi lepi podobi „Kristus na križu“. Gosp. katehet Julij govoril je za tem prav jedernato in opominjal otroke, naj se po vzgledu sv. Alojzija pridno učijo, verskega nauka dobro pomnijo itd. Navzoče stariše spodbujal je, naj otroke radi v šolo pošiljajo. Sledilo je petje in razne deklamacije posameznih učencev in učenk, kar je stariše jako ginilo. Po govoru g. nadučitelja Trošta (v katerem se je med drugim hvaležno spominjal velikega dobrotnika naše šole, pokojnega Matije Pribila, kateri je volil za ubožne učence lepi znesek 368 gl. 67 kr.) zapeli so otroci za sklep cesarsko pesem.

K sklepu razdelil je g. katehet med otroke 315 knjižic z naslovom „Podobica sv. Alojzija“ in 300 podobice sv. Alojzija. Zvečer so otroci v cerkvi zbrani prejeli sv. blagoslov, in molili litanije sv. Alojzija. Matere s svojimi otročiči so se spominjale o tej lepi priliki dogodbin iz življenja Zveličarjevega in kaj živo bil nam je pred očmi Jezus, blagoslovljajoč nedolžne otročiče.

Jeruzalem. (Dopis.) Pervega majnika, sv. Filipa in Jakopa, je tukaj in v okolici zapovedan praznik, Greki, Armenci, Rusi in Kopti so imeli svoj veliki petek. Cerkev sv. Jakoba, škofa, ki mu je bila glava odsekana, sanctuarium (svetišče) je bila prva patrijarška cerkev v Jeruzalemu, ena najlepših z belimi in plavimi rožami, bliščečim marmorjem bogato okinčana, v nji je bilo izpostavljenih mnogo škofovskih miter in kron prejšnjih časov; pred 200 leti so to cerkev Armenci si prisvojili in uzeli katoličanom.

Druzega majnika, vel. soboto Grekov, Armenov in Koptov, popoldne je bila cerkev vsa natlačena od znotraj in zunaj. Procesija s svečami je šla pol ure

neprenehoma iz cerkve; neki fotograf je totografiral procesijo, gredočo iz cerkve. Ljudi se je vse terlo po oknih in strehah; v cerkvi je bilo še vse polno dima od sveč, procesija Armenov in Koptov pa je bila že pri božjem grobu.

Tretjega majnika, sv. Križa, je bila maša spavana z azistenco ne daleč od Kalvarije v 42 stopnic v globoki kapeli najdenja sv. križa, kjer je bila sv. Helena cesarica dala kopati in Jezusovega križa iskati. Tam so križe tudi našli. Po maši je bila procesija z dvojno azistenco iz kapele k božjemu Grobu; prvi azistenci potresali so dečki cvetlice, kakor sv. Rešnj. Telesa dan. Z drugo azistenco nosili so relikvije sv. Križa. Iz kapele je šla procesija k božjemu grobu in 3krat okoli božjega groba; v tretjič je šla do Kalvarije, ki je prav blizo božjega groba, in nazaj k božjemu grobu. Relikvijo sv. Križa iz božjega groba so nesli v frančiškansko cerkev. Greki, Armeni in Kopti so zgodaj v jutro imeli opravilo v božjem grobu, (znano je namreč, da razni kerščanski obredi se versté z božjo službo v kapelici božjega groba), ta dan je bila njih velika noč; potem ni bilo nič več posebnega.

Francoski romarji so prišli 2. in 3. majnika v Jeruzalem. Bilo jih je 360, duhovnov 150 in med njimi 2 škofa, eden iz mesta Tula in eden iz Luksemburga. Francozi namreč nabirajo celo leto milodare za ubožne romarje „peregrine“. Letos so nabrali do 27. aprila 56.450 frankov. Ti romarji imajo na svojem parobrodu kapelo in vsaki dan eno mašo z azistenco in več družih maš, ker je bilo toliko duhovnov; od jutra do večera je izpostavljeno sv. Rešnje Telo in popevajo celi „officium“.

Škof iz Luksemburga so imeli 18. apr. sv. mašo pri lazaristih, in škof iz mesta Tula pri frančiškanih v Aleksandriji in v Kairi. Obiskali so v Egiptu svete kraje, kjer je stanovala sv. Družina, Jezus, Marija in Jožef. Vernivši se v Aleksandrijo so se odpeljali v Kajfo, iz Kajfe na goro Karmel; na ti gori imeli so Luksenburški škof pontifikalno sv. mašo, 25. apr. so bili v Nazaretu, potem na gori Tabor; šli so dalje k Tiberiskemu morju (jezeru), v Kafermaum v Kano-galilejo, nato zopet v Nazaret, od ondod njih do 200 nazaj v Kajfo in na parobrodu v Jafu, iz Jafe pa v Jeruzalem. V Jeruzalem so dospeli 2. majnika v jutro in škof iz mesta Tula z njimi. Iz Nazareta po suhem skozi Samarijo jih je pa prišlo 160, po naj večem sami duhovni in škof Luksenburški z njimi. Prihajali so jezde na konjih 3. majnika okoli 6ih dopoldne; šli smo jim naproti ter spremili jih do hospica francoskega. Vikarij iz velike župnije v Parizu, še mlad 36letni gospod, je na potu z Galileje v Samarijo umerl.

Deset let je že, odkar so pričeli Francozi v večem številu prihajati v Jeruzalem na božjo pot, in vsako leto čez 6 metrov dolg, velik križ seboj pripeljejo in ga odpeljejo nazaj na Francosko. 4. majn. so šli vsi skup s procesijo okoli božjega groba, in patrijarh jih je blagoslovil. 5. majn. so zopet obiskali in posebej ogledali baziliko božjega groba. 6. majn. so obiskali grob Marije Dev. v dolini Josafat vert Getzemani, in vernili se nazaj po dolini Jozafat, in in Siloe. 7. majn. imeli so na oljski gori sv. mašo na svetišču vnebohoda Jezusovega in obiskali so samostan karmelitaric, kjer je Jezus očenaš učil, in pa svetiče, kjer so aposteljni vero zložili. 8. majn. je bilo obiskovanje in sv. maša pri sv. Ani, v mestu

in na kraju, kjer je Jezus kervavo bičan bil, blizo Ratisbonove naprave.

9. majn. odrinili so v jutro v Betlehem, obiskali svetišča, mesto rojstva Gospodovega, trato pastirjev, ki so angele pri rojstvu Jezusovem videli, in na večer so se vernili nazaj v Jeruzalem.

10. majn.: Obiskovanje samostana dominikanov, grobov kraljevih, jame Jeremijeve, patrijarha. 11. majn. maše na kraji, kjer so Jezusa bičali in obiskovanje Omarjeve mošeje, kjer je nekdaj stal Salomonov tempelj. Najlepši muslimanska mošeja je v Meki, za Meko pa v Jeruzalemu; le-ta ima veliko kupolo, je okrogla, sp. laj ni nič posebnega kakor pregernjeni tepihi; v mošejo pustijo iti le brez čevljev na nogah, samo v nogavicah. Zgoraj je kupla in spodaj okoli kupole je vsake verste mozaik, veliko zlata, kakor demanti se sveti. Prostor je ta naj večji in naj lepši v Jeruzalemu, na katerem je stal Salomonov tempelj; tam so bile „Porta d' Oro“, zlata vrata zdaj sozidana.

(Konec nasl.)

Peš-potovanje z Juga skoz Slovenijo v Rim.

(Dalje.) Popoldne ob 3eh so bile kanoniške-cerkvene večernice v koru velike prezbiterije. Potem pa večernice v sv. Marijini hišici na sledeči način: Kanonik in varh sv. hišice pride v roketu in štolu, ide k čudežnemu kipu Device Lavretanske in Božje Matere v krasnem tronu nad ognjiščem, v koncu sv. hišice za oltarjem. Briše prah raz sv. kipa in dragocenih darov in olepšav, ki so okolo sv. podobe bl. Device Marije. Med tem opravi molitveno litanijo, mnogokrat ponovi „Salve Regina“, Češčena Kraljica. Mati milosti, to pa za mnogotere osebe in potrebe, mnogokrat „Ave Maria“, Češčena Marija itd. Naposled pa angeljevo pozdravljenje, med tem pozdravljenjem zvonovi zvon na Marijini sv. hišici, čegar glas dušo in serce prešinja s sv. spoštovanjem skrivnosti večvečenja Božjega, katero se je v ti sveti hišici dogodilo. Za sklep pa trikrat: Čast Očetu, Sinu in sv. Duhu itd. Verno ljudstvo v sv. hišici, pobožno in iskreno odgovarja. Sedaj začno č. redovniki sv. hišico pometati, snažiti in mnogobrojnih zlatih svetilk luči popravljati, katero poslednje se tudi ob eni popoldne opravi. Potem se pred mrakom sv. hišica zapre.

Sedaj oglejmo nekoliko velikansko in veličastno baziliko, cerkev v kateri stoji sv. hišica Marijina. Zidana je bazilika v podobi gerškega križa, v korinško-romarskem slogu. Mogočni stebri delijo jo v tri ladije. V sredinji podobe križa nosijo osmeri orjaški stebri velikansko kupolo, na osmerovoglatem vzvišenem prostoru; med osmerimi stebrovi stoji pod veličastno kupolo presv. hišica. Pred sveto hišico so dalje cerkvene ladije; vsaka ima svoj vhod z veleumetnimi bronastimi vrati, na kateri so svetopisemske dogodbe starega in novega zakona izbuknjeno vlit. Z vsake strani sv. hišice je povprečnica v podobi križa, zadaj sv. hišice pa vzglavnica križa; to so tri kapele, vsaka v tri ladije predeljena, ktere činijo cerkvi podobo gerškega križa. Vsi trije skonci teh kapel so zopet razviti v tri polokrožne kapele. Vsaka teh treh kapel bila bi sama za sebe prostorna in obširna cerkev. V glavni kapeli je prezbiterija s kanoniškimi sedeži in biskupsko stolico. Kamor koli ideš v cerkvi, od vsih krajev vidiš sv. Marijino hišico, k kateri vodijo krog in krog osmerovoglato vredene kamenite stopnice 4—5 stopnic na vzviš. Na tem vzvišenem osmerovogelnem prostoru stoji sv. hišica še jedno marmorno

stopnico višjem četerovogelnem mestu. Ta stopnica okolo presvete hišice je globoko v dva proga, tira, vzglobljena in zdersana od golih kolen romarjev, v terdi kamen, beli marmor, kateri pobožno na kolenih hodijo krog sv. hišice. Vse notranje v cerkvi so prenavljali in preopravljali krasno, umotvorno, dostojno in veličastno že takrat za veliko slavnost šeststoletnice, odkar bila je presv. hišica čudežno v Loreto prenesena; to se bode slavilo leta 1892.

V stranskih dolzih ladijah — v kapelah počeznega in vzglavnega križa-skonceh, v teh vsaki so po trije krasni marmorni oltarji. Vseh skupaj 21. Devet oltarjev je Božji Materi posvečenih. Vsaki oltar ima svojo kapelo, razun onega, ki je v srednji ladiji pred sv. hišico; krasne in umotvorne so ss. podobe na oltarjih, sestavljene iz mozaika.

Sv. Marijina hišica je od zunaj obdana z velekrasno in zelo umetno marmorno olupšavo, tako, da je presv. hišica stoječa, bi djal v marmorni hiši!? na tej vnanji marmorni hiši iz naj belejšega marmorja. Na vseh četrterih vnanjih stenah so velike podobe, ktere predstavljajo: Oznanjenje Mariji in včlovečenje Sina Božjega, rojstvo Marije Device, zaroko Marije s sv. Jožefom, presv. Družino v Nazaretu, rojstvo Kristusovo, tri Modre darujoče Jezusa v tempelju, smert in vnebovzetje blažene Device, Marije prenašanje sv. hišice po angeljih. Vmes v vdolbljinah so kipovi prerokov in Sibile. One perve predstave so vse veleumno in krasno izbuknjeno marmorno delo. Kipovi zasebni istotako marmorni umotvori.

V tej marmorni velekrasni hiši stoji prava sv. hišica Marijina, ali enako, da se marmorne ne dotika, temuč je 2 palca prostora vmés.

Sveta hišica je v onem prostem stanu, kakor je bila prvotno. Zidana je iz rudečkastega obdelanega kamna, opekne velikosti, ni ometana ne izolikana. Dvoje vrata so ji pridlane; prvotne so jedne. Ina tri okna visoko v stenah; a male so. Ognjišče je bilo na tléh v votlini, sredi skončne stene.

Brezmadežna Devica, Božja Mati, nebés in zemlje Kraljica, perva za Bogom izmed vseh stvari, bivala je na zemlji v ti revni priprosti hišici. Kuhala je na tléh, kakor je še dandanes po vzhodnjih deželah običaj. Bila je ob jednem: Devica, Božja Mati, dekla in gospodinja. — Snažila, pometala, prala, predla, šivala in vezla je Ona, ki je sedaj Kraljica angeljev in svetnikov, a tudi naša Mati Gospá in Kraljica

Dragi kristijani! To nam je vzor in izgled. Živo ga premišljajmo in nasledujmo! „Moja duša poveljuje Gospoda, in se veseli v Bogu, mojem Zveličarju, ker se je ozerl na nizkost svoje službenice, dekle“ itd.; tako je pela Devica Marija v svoji slavni pesmi.

Ponižnost, nizkost v mišljenji, v sercu, v obnašanji in govorjenji; ponižnost, nizkost, v obleki, v jedilih in stanovanji; to je Bogu ljubo, to je lastnost Device Marije. Ponižnost in nizkost je njo povikšala čez vse stvari v nebesih in na zemlji. Ponižni, prosti bodimo tudi mi v vseh rečeh! V tej revni priprosti sveti hišici izvolil je vsemogočni Bog se včlovečiti in na zemljo dojtí. V siromašni, priprosti, podzemeljski štalici je najvišji, neustvarjeni Sin Božji hotel rojen biti. Siromašno, ubožno, priprosto je živel na zemlji Bog-človek in umerl, obleke oropan in obdan z bolečimi ranami, na križu razpet!

O ponižnost! O nizkost! O sv. ubožstvo! Smo li mi Kristusovi in Marijini, ako njima nasprotno živimo, se prevzetno obnašamo in ravnamo? (Dalje nasl.)

Razgled po svetu.

Anglija. (Katoliški in anglikanski misijonarji.) Eden Angležev, ki je mnogo let živel v vzhodnji Aziji, v „Truth-i“ pravi med drugim: „Dokler sem živel v Kini, nikoli nisem poznal kacega Kitajca, kateri bi se bil spreobrnil k anglikanski cerkvi! Ali pač, čaki — ko sem bil nekoč kitajskega služabnika zasačil pri tatvini, se mi je predstavil kot spreobrnjenca in verskega tovariša. Ako se sploh kaj verskega doseže na Kitajskem, storé to katoliški misijonarji, nikoli pa ne anglikanski. Dasiravno sem sam anglikanec in ne katoličan, bi vendar našim duhovnom svetoval, da naj se zgledujejo nad katoliškimi mašniki. Ti poslednji so brez izjeme olikani možje, pa ravno tako skromni kakor olikani...“ — Tako razkolnik o katoliških duhovnih; kako pa pri nas marsikteri psevdoliberalen katoličan?!

Švica. (Skerb za odgojo dobrih učiteljev.) Po več švicarskih kantonih se učitelji odgojajo v vseskozi nekerščanskem duhu, kar je zanje same in za mladino naj večí škoda. Torej so pred kakimi 12 leti poštene katoličani vstanovili katoliško učiteljsko semenišče, ktero se je v začetku imelo boriti z mnogimi zadržki; zdaj pa je že dobro podperto in vravnano. Štelo je poslednji semester v treh razredih 26 učencev iz 9 kantonov, in prestali so častno svoje poskušnje. Troški se zmagujejo z radovoljnimi darovi. — V vzhodnji Švici je za leto 1892 nasvetovan velik švicarski katoliški shod.

V Kairi zidajo oo. jezuiti novo cerkev, ki se že doveršuje; bode pa ta najlepši cerkev v Kairi in tudi še v celem Egiptu.

V Betlehemu so osorni gerški razkolniki sv. Rešnj. Telesa dan napravili velik hrup, segajoči v pravico katoličanov, ko so tiščali v sveto duplino po stopnicah, kjer imajo pravico hoditi le katoličani, in prišlo je do hudega tepeža, ker so katoličani branili svojo pravico. Po taki poti so prešérni razkolniki že mnogo svetišč ugrabili katoličanom, najprej si prigrabijo kak kosec od svetišča, poslednjič pa si popolno pravico prilasté.

Iz Svete dežele. V Jaffi je kustos Svete dežele 24. maja blagoslovil novo samostansko župnijsko cerkev. Godilo se je to med veliko slovesnostjo, če tudi je bila cerkev samo blagoslovljena, ker v Sveti zemlji se cerkve navadno ne posvečujejo, ampak le blagoslavljujejo. V predvečer so cerkev in samostan slovesno razsvetlili, v nedeljo-večer so tudi na morji napravili izverstne umetne ognje. Godbo in pevce so imeli iz Portsaida. Reveži vsih verstev so dobili miloščine o tej priliki.

Trioleti.

I.

Res, geršega na svetu ni.
Kot je brezdelnost in lenoba,
Saj vsa iz nje izhaja zloba,
Res, geršega na svetu ni,

Najlažje lenega hudoba
V dno brezna pahne, pogubi;
Res, geršega na svetu ni,
Kot je brezdelnost in lenoba.

Zató delujmo, dok je čas,
Za Boga in za dom premili,
Tolažimo nadložne v sili;
Zato delujmo, dok je čas.
Tam nas objél bo rajski kras;
Na vek se bomo veselili:
Zató delujmo, dok je čas,
Za Boga in za dom premili.

II.

Oj krasen je pomladni cvét,
Kak tužnega duhá raduje!
Okó vedri, in up daruje;
Oj krasen je pomladni cvét!
Kako sercé mi povzdiguje
Do Njega, ki je vstvaril svet;
Oj krasen je pomladni cvet,
Kak tužnega duhá raduje!

Pomladni cvet, oj ti mladost,
Brezgrešna še in Bogu mila,
Da v Božji milosti bi klila;
Spomladni cvét, oj ti mladost!
Oj varuj, da ne bo zvenila
Te merzla slana, grešna zlost!
Pomladni cvet, oj ti mladost,
Brezgrešna še in Bogu mila!

Radoslav.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva. Nameni za mesec juni (rožnik).

a) Glavni namen:

Ljubezen do križa.

b) Posebni nameni:

30. Spomin sv. Pavla. Katoliški misijoni. Vse doposlane in ne še uslišane prošnje. Meseca rožnika umerli in kateri bodo mesca ml. serpana umerli udje molitvenega apostolstva in Serca Jezusovega bratovščine.

Nameni za mesec julij (mali serpan.)

a) Glavni namen:

Kerščanski zdravniki.

b) Posebni nameni:

1. S. Martin. Ta in vsak dan mesca vse naznanjene, pa še ne zaznamovane ali nenadne zadeve. Delavsko vprašanje. Umirajoči in smertno bolni.

2. Obiskovanje Marije D. Več razpadlih Marijinih svetišč. Dobri značaji planinskih pokrajin v hudi nevarnosti zaradi prihoda ptujcev.

3. S. Hijacint. „Duhovni in obhajanci“. Varstev pred kugo, sušo, strelo in točo. Duševno in telesno bolni.

4. S. Ulrik. Odstranitev javnih pohujšanj. Velike kupčijske in denarne skerbi. Več zaradi pijančevanja očetovega onesrečenih družin.

5. Praznik presvete Kervi. Ohranitev sadov Alojzijeve slovesnosti. S kervjo Kristusovo odrešene duše na potih večnega pogubljenja.

6. SS. Ciril in Metod. Slovanska ljudstva. Razširjevanje družb treznosti. Na živcih bolni in dušni mračneži.

7. S. Vilibald. Kerščanska činenost proti krivim prerokom v besedi in pismu. Več stavb cerkvá Jezusovega Serca

8. S. Elizabeta. Družinski mir. Vstanova katoliških posojilnih, knjigaren in bralnih društev. Stanovitnost v hudih zunanjih in notranjih skušnjavah.

9. S. Kilijan. Škofovska vizitacijska potovanja. Več težavnih skušenj. Zaželjena premestitev. Prepiri za premoženje.

10. Sedmeri bratje mučeniki. Razširjanje in okrepevanje katoliških delavskih društev. Zertve krive prisege in odušstva.

(Dalje nast.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata. naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne grehe in velike nesreče. — Lahkomišljena in kletvinji odana oseba za spreobrnenje. — Mati prav goreče priporoča zmešanega sina za pomoč v dušnih in telesnih potrebah.

Zahvala.

Na potovanju bil sem ravno nad praznika presv. „Rešnj. Telesa“ tek. I., kar me napade neka prav nevarna bolezen. pri kateri nikakor človeške pomoči upati ni bilo: kličem v pomoč preblaženo Devico Marijo. „Pomoč kristjanov“ na Brezjah in obljubim ako mi bo na Njeno priprošnjo v tem žalostnem stanju hitro pomagalo, da hočem to milost v zahvalo in v pospeševanje zaupnosti do „Marije-pomagaj“ na Brezjah očitno naznaniti in ker sem bil že v nekterih urah potem resnično uslišan, štejem si toraj v sveto dolžnost obljube spolniti, ter prosim tedaj slavno vredništvo „Zgodnje Danice.“ naj blagovoli mi tej želji vstreci in te verstice v svoj velepoštovan list sprejeti.

I. Z.

Listek za raznoterosti.

O prelepih Alojzijeve obhajanjih smo dobili prav spodbudljiv in prelepih dopisov z raznih krajev: prinese jih „Danica“ prihodnjič, ker za ta list je bilo prepozno. Prav serčna zanje blagim dopisnikom!

Presvitli cesar so darovali frančiškanskemu samostanu na Tersatu 200 gld.

Rimski Katolik. III. tečaj. 6. zvezek je na svitlen. — Vzemi in beri tudi ta zvezek, kakor prešnje, ako ti je do resnice.

Ne imenuj po nepričnem Božjega imena. Pri gospodarju Vargi v mesta Košicah na Ogerskem so

^{*)} Op. Došlo s tem podpisom. Vr.

10. maja pri večerji imeli kot gosta Jožefa Novaka, zidarskega mojstra. Po večerji so začeli kvartati Novak, domači gospodar Varga in starejša hči njegova. Zunaj je bliskalo in germelo. Domača gospodinja se je v obližji kvartalcev pokrižala vselej, kadarkoli se je zabliskalo. Zidar Novak jo s smehom povpraša: „Čemu to? Gospodinja je odgovorila, da pokrižati se je stara kerščanska šega, s katero poprosimo, naj bi nas Bog obvaroval pred nesrečo. Novak se je zakrohotal in rekel, da bi to za njega bila največja sreča, ako bi ga strela zadela. Komaj da je zidar bil izgovoril besede, zabliskalo se je in strela je stresla poslopje, ugasnila v sobi luč, omotila ljudi. Domače osebe so se zopet zavedile. Ko so bili napravili luč, ležal je Novak na tleh — mertev! „Domo-ljub“.

Tri znamenite igre so med drugim v Ljubljani povzdigovale Alojzijevo 300letnico: dijakov v Alojzijevejšču, notranjihšolaric pri gospéh uršulinaricah, in dečkov v Marijanišču; poslednja se bo ponavljala prihodnjo nedeljo ob 5ih popoldne; kar se tiče cerkvene slovesnosti, storilo se je za šolsko mladino veliko po raznih cerkvah; pri sv. Obhajilu je bilo v nedeljo zlasti v uršulinski cerkvi silo veliko število ženske mladine. — Bog daj prav veliko sadu, delalo se je za to priliko po vsem katoliškem svetu res silo veliko.

Dobrotni darovi.

Za opravo ubožnih cerkev naše škofije: Šent Vid nad Ljubljano zopet 11 gld. — Vavta vas 9 gld. 50 kr. — Dolenja vas 20 gld. 50 kr. — Črni verh nad Polh. Gradecem 10 gld. — Zapoge 5 gld. 37. kr. — Stari log zopet 4 gld. 70 kr. — Berdo 18 gld. 20 kr. — Toplice 22 gld. 10 kr. — Soteska 5 gld. 87 kr. — Dolina 8 gld. — Vinica 17 gld. 79 kr. — Topla reber 14 gld. — Horjul 31 gld. — Cirknica 35 gld. — Selo pri Kamniku zopet 1 gld. 20 kr. — Vreme 7 gld. 35 kr. — Studence 19 gld. 50 kr. — Bohinjska Bistrica 30 gld. 20 kr. — Podbrezje 23 gld. 25 kr. — Št. Urška gora 3 gld. — Šmihel pri Žužemberku 9 gld. 60 kr.

Za dijaško mizo: Prečast. gosp. župnik Janez Potočnik 3 gld.

Za sv. Detinstvo: Č. Br. Rih. Kunst 2 gld. 65 kr. — Marjeta in Adele Koblar 1 gld.

Za Marijanišče: Čast. gosp. Anton Kukelj 4 gld. 80 kr.

— Č. g. dr. J. Svetina 5 gld. — Neimenovana 10 gld. — Gospa Brankova 10. gld.

Za afrikanski misijon: A. Merhar 1 gld. — Č. Br. Rih. Kunst 1 gld.

VABILO

k naročevanju na katoliško-cerkveni list

„ZGODNJO DANICO“

za drugo polovico leta 1891.

Kteri blagih naročnikov ali naročnic niso bili naročeni za celo leto, ali kateri želé na novo pristopiti, prosimo da naj brez pomude blagovolijo poslati naročnino do založnikov: „Jožef Blasnikovih naslednikov“, kar se naj pripravniše zgodi po poštnih nakaznicah. — „Danica“ naša ima že svojih 44 lét (koliko več pa še-le njena zavetnica na nébu in nad nébom!); vender je še zmeraj „zgodnja“, čversta: ozirajte se na njo; ne bo Vam žal, predragi Slovenci!

Naročnina znaša:

Za celo leto po pošti 4 gld. 20 kr.
„ pol „ „ „ 2 „ 20 „

V Ljubljani prejemana za celo leto 3 gld. 60 kr.
„ „ „ pol leta 1 „ 80 „
„ „ „ 1/4 leta — „ 90 „

Za prinašanje na dom se plača 40 kr. na leto. Posamezne številke po 10 kr. Za spremenjenje napisa med letom 15 kr.

Naročnina se po naj cenejši poti poštnih nakaznic pošilja pod naslovom: „Blaznikova tiskarna v Ljubljani.“

Vredništvo in založništvo.